

ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΑΡΙΣΤ. Θ. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥΣ ΓΕΩΠΟΝΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΗ^{ΟΝ} ΑΡΙΘ. 189

15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1928

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ δρᾶσις τοῦ «Ἀγροτικοῦ Ταχυδρόμου» καὶ τὸ ἔργον τοῦ γεωργοῦ. — Ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ ἀγρότου (ὑπὸ Γ. Ἀναγνωστοπούλου). — Παθήσεις φυτῶν: Ἡ ἴσκα τῆς ἀμπέλου — Οἱ Γεωργικοὶ Συνεταιρισμοί. — Σιτάρκεια καὶ παθήσεις σίτου. — Τὰ δημοσιογραφικὰ ὄργανα περὶ τῶν προόδων τῆς γεωργίας. — Ἐπικαιρά: α'.) Καταστρατήγησις Νόμου Ἐμπορίας Χημικῶν Λιπασμάτων. β'.) Οἱ Ἀμερικανοὶ διὰ τὴν χρησιμότητα τῆς χημικῆς ἀναλύσεως τοῦ ἐδάφους. γ'.) Πῶς δοκιμάζεται ἡ βλαστικὴ ἱκανότης τοῦ σπόρου. — Ἀλληλογραφία.

ΑΠΟ ΤΑΣ ἙΛΛΗΝΙΚΑΣ ΩΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

ΚΕΡΚΥΡΑ ΤΙΚΗ ΚΑΛΛΟΝΗ
(Ἐκ χωρίου Ποταμοῦ)

Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

ΜΗΝΤΑΙΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΖΗΤΟΥΝΤΑ ΠΕΜΠΕΤΑΙ ΔΟΡΕΑΝ
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΑΠΑΝΑΙΣ ΤΗΣ Α.Ε.Ε.Χ. ΠΛΗΡΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ

ΑΡΙΘ. Ο ΜΟΥΡΑΤΟΛΟΣ ΓΕΟΡΓΙΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΡ. 23

Η ΙΣΚΑ ΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥ (ΠΟΛΥΦΟΡΑΣ ΣΤΕΡΕΟ-ΝΕΚΑΤΟΡ)

ΟΙΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ
ΑΡΙΘ. Ο ΜΟΥΡΑΤΟΛΟΣ ΓΕΟΡΓΙΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΡ. 23

Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Ζ	Η	Θ	Ι	Κ	Λ	Μ	Ν	Ξ	Ο	Π	Ρ	Σ	Τ	Υ	Φ	Χ	Ψ	Ω
11528	11529	11530	11531	11532	11533	11534	11535	11536	11537	11538	11539	11540	11541	11542	11543	11544	11545	11546	11547	11548	11549	11550	11551	11552
11553	11554	11555	11556	11557	11558	11559	11560	11561	11562	11563	11564	11565	11566	11567	11568	11569	11570	11571	11572	11573	11574	11575	11576	11577
11578	11579	11580	11581	11582	11583	11584	11585	11586	11587	11588	11589	11590	11591	11592	11593	11594	11595	11596	11597	11598	11599	11600	11601	11602
11603	11604	11605	11606	11607	11608	11609	11610	11611	11612	11613	11614	11615	11616	11617	11618	11619	11620	11621	11622	11623	11624	11625	11626	11627
11628	11629	11630	11631	11632	11633	11634	11635	11636	11637	11638	11639	11640	11641	11642	11643	11644	11645	11646	11647	11648	11649	11650	11651	11652
11653	11654	11655	11656	11657	11658	11659	11660	11661	11662	11663	11664	11665	11666	11667	11668	11669	11670	11671	11672	11673	11674	11675	11676	11677
11678	11679	11680	11681	11682	11683	11684	11685	11686	11687	11688	11689	11690	11691	11692	11693	11694	11695	11696	11697	11698	11699	11700	11701	11702
11703	11704	11705	11706	11707	11708	11709	11710	11711	11712	11713	11714	11715	11716	11717	11718	11719	11720	11721	11722	11723	11724	11725	11726	11727
11728	11729	11730	11731	11732	11733	11734	11735	11736	11737	11738	11739	11740	11741	11742	11743	11744	11745	11746	11747	11748	11749	11750	11751	11752
11753	11754	11755	11756	11757	11758	11759	11760	11761	11762	11763	11764	11765	11766	11767	11768	11769	11770	11771	11772	11773	11774	11775	11776	11777
11778	11779	11780	11781	11782	11783	11784	11785	11786	11787	11788	11789	11790	11791	11792	11793	11794	11795	11796	11797	11798	11799	11800	11801	11802
11803	11804	11805	11806	11807	11808	11809	11810	11811	11812	11813	11814	11815	11816	11817	11818	11819	11820	11821	11822	11823	11824	11825	11826	11827
11828	11829	11830	11831	11832	11833	11834	11835	11836	11837	11838	11839	11840	11841	11842	11843	11844	11845	11846	11847	11848	11849	11850	11851	11852
11853	11854	11855	11856	11857	11858	11859	11860	11861	11862	11863	11864	11865	11866	11867	11868	11869	11870	11871	11872	11873	11874	11875	11876	11877
11878	11879	11880	11881	11882	11883	11884	11885	11886	11887	11888	11889	11890	11891	11892	11893	11894	11895	11896	11897	11898	11899	11900	11901	11902
11903	11904	11905	11906	11907	11908	11909	11910	11911	11912	11913	11914	11915	11916	11917	11918	11919	11920	11921	11922	11923	11924	11925	11926	11927
11928	11929	11930	11931	11932	11933	11934	11935	11936	11937	11938	11939	11940	11941	11942	11943	11944	11945	11946	11947	11948	11949	11950	11951	11952
11953	11954	11955	11956	11957	11958	11959	11960	11961	11962	11963	11964	11965	11966	11967	11968	11969	11970	11971	11972	11973	11974	11975	11976	11977
11978	11979	11980	11981	11982	11983	11984	11985	11986	11987	11988	11989	11990	11991	11992	11993	11994	11995	11996	11997	11998	11999	12000	12001	12002

Κούρβουλον σχισμένον εις τὸ μέ-
σον δεικνύον τὸ ἐσωτερικόν του
πλήρες ἀπὸ τσικανῶν
Κούρβουλον φέρον ἐξωτερικὴν καρ-
ποφορίαν τοῦ παρασίτου
καὶ Β, Μανιτάρια τῆς τσικας

Η ΔΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΟΥ

Ο «Αγροτικός Ταχυδρόμος» διά του ανά χειρας τεύχους ε-
σέρχεται εις τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Ο «Αγροτικός Ταχυδρόμος» κατὰ τὸν δεκαοκταετηρίαν του
πιστῶς καὶ ἀνελλιπῶς ἐξετέλεσε τὸ καθήκον του, τὸ ὁποῖον
συνίστατο καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ συνίσταται εἰς τὴν ἐν γένει ἀνά-
πτυξιν τοῦ Γεωργικημάτων καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς Ἑλληνι-
κῆς γεωργίας δι' ὅλων τῶν δυνατῶν μέσων καὶ εἰδικότερων
διὰ τῆς διαδόσεως χημικῶν λιπασμάτων καὶ τῆς ὁρθῆς καὶ ὀ-
σον τὸ δυνατόν ἐπικερδοστέρας χρήσεως αὐτῶν κατὰ πρῶτον
λόγον καὶ κατόπιν τῆς δικαίως τῶν πραγματοποιηθεισῶν,
ἐσοδείων ἀπὸ τὰς ζημίας τὰς ὁποίας ἐπιφέρουν εἰς αὐτάς οἱ
πολλοὶ καὶ πάσης φύσεως ἔχθροι καὶ παθήσεις τῶν φυτῶν.

Ο Ἑλληνικὸς Γεωργικὸς κόσμος καλῶς ἐξετίμησε τὸ δι-
πλοῦν τοῦτο ἔργον τοῦ «Αγροτικοῦ Ταχυδρόμου», διότι καὶ
ἄφροντα χημικὰ λιπάσματα σήμερον καλῶς μεταχειρίζεται καὶ
περισσότερον ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν ἐχθρῶν
τῶν ἐσοδείων του.

Ἡ πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἀγροτικοῦ Ταχυδρόμου ἐκτίμησις τοῦ
Ἀγρότου μας πολλαχῶς καταφαίνεται· πρῶτον οὗτος ἀπλή-
στως ἀναγινώσκει εἰς τὴν ὑπαίθριον χώραν—σήμερον τὸ πε-
ριοδικὸν τοῦτο κυκλοφορεῖ εἰς 17 ὄλας χιλιάδας ἀντιτύπων—
ἐν ᾧ ἂν ἑναντίας ὁ ἀστικὸς πληθυσμὸς ἐλάχιστα ἀναγινώσκει
τοῦτο· δεύτερον, ἡ δι' ἄλληλογραφίας ἐπικοινωνία τοῦ Ἀγροτι-
κοῦ Ταχυδρόμου μετὰ τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ ἔλαβε μεγά-
λας διαστάσεις, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν γίνονται με-
γαλειότεραι, φυσικὰ δὲ τὰ ἀντικείμενα τῆς πυκνῆς αὐτῆς ἄλλῃ-

λογραφίας ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἐρωτήματα σχετικὰ πρὸς τὴν
χρῆσιν τῶν χημικῶν λιπασμάτων, τὴν διάγνωσιν καὶ τὰ μέσα
τῆς θεραπείας ἢ προλήψεως διαφόρων παθήσεων τῶν φυτῶν.
Ἐνίοτε ζητεῖται ἡ γνώμη μας διὰ τὴν ἀντλήσιν καὶ χρησιμο-
ποίησιν τῶν νερῶν καὶ τὴν χρῆσιν διαφόρων μηχανῶν χρη-
σίων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν γεωργικῶν ἔργων, τὴν εἰσαγω-
γὴν νέων ποικιλιῶν φυτῶν, ἐμβολιασμῶν, μεταφυτεύσεων φυ-
τῶν κτλ. κτλ. Σπανιώτερον οἱ ἀνταποκριταὶ μας ἐνασχολοῦν-
ται διὰ τὰ κτηνοτροφικὰ ζητήματα. Τὸ τοιοῦτον εἶναι λυπη-
ρὸν διότι ἡ κτηνοτροφία ἀποτελεῖ σπουδαιότατον κλάδον τῆς
ἐν γένει γεωργίας, ἀποτελεσματικώτατα συντρέχοντα εἰς τὴν
εὐδοκίμησιν καὶ προαγωγὴν τῶν ἔργων τοῦ γεωργοῦ· τοῦτο ση-
μαίνει ὅτι ἐν ᾧ ὁ Ἑλλήν ἀγρότης συνηθάνθη—καὶ ἀπὸ ἡμέ-
ρας εἰς ἡμέραν τελειότερον συναισθάνεται—τὴν ἀνάγκην τῆς
προαγωγῆς τῶν γεωργικῶν του ἔργων, (=ἔμπειρος γεωργικὴν
συνείδησιν) εἰσέτι δὲν ἠσθάνθη τὴν ἀνάγκην τῆς βελτιώσεως
τῆς κτηνοτροφίας του· ἀπαραίτητον εἶναι νὰ γίνῃ ἡ πρέπουσα
ἐργασία πρὸς ἐξέγερσιν τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ Ἀγρότου διὰ τὰ
κτηνοτροφικὰ ζητήματα.

Τέλος ἡ πρὸς τὸν Ἀγροτικὸν Ταχ)μον θετικὴ καὶ ἐμπρα-
κτικὴ ἐκτίμησις καὶ ἐμπιστοσύνη τοῦ Ἑλλήνου γεωργικημά-
τιου καταφαίνεται ἀπὸ τὴν ὁ,τως καταπληκτικὴν διάδοσιν τῶν
χημικῶν λιπασμάτων.

Ὁ κάτωθι πίναξ δεικνύει τὴν μηνιαίαν κατανάλωσιν
τῶν χημικῶν λιπασμάτων τῆς Α.Ε.Ε.Χ.Π.Α. διὰ τὸ λήξαν ἔτος :

ΕΞΑΓΩΓΗ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ Α. Ε. Ε. Χ. Π. Α. ΚΑΤΑ ΤΟ 1927 (Εἰς τόννους)

Μήνες	Τύποι: 0-16-0	0-12-6	4-12-3	4-10-5	4-10-10	6-8-8	7-7-3	15 0-0	20 0-0	0-0-48	N. Αοβ.	Όλειόν
Ἰανουάριος	352	221	277	19	1157	677	50	21	22	27		2822
Φεβρουάριος	354	99	10	24	724	159	39	47	50	—		1455
Μάρτιος	282	307	56	8	578	2860	90	14	39	—	35	4296
Ἀπρίλιος	123	146	78	—	56	1070	91	31	9	2	3	1609
Μάιος	58	45	99	6	31	872	92	19	2	—		1222
Ἰούνιος	38	121	476	—	83	1084	16	8	6	—		1832
Ἰούλιος	425	218	1140	2	332	467	12	7	7	—		2609
Αὐγουστος	2120	678	1874	39	477	553	6	—	4	—		5750
Σεπτέμβριος	2548	860	4731	65	461	381	8	7	9	5		9073
Ὀκτώβριος	2837	737	6751	54	875	219	18	10	21	3		11526
Νοέμβριος	1350	971	3517	101	3260	535	183	62	37	5	2	10036
Δεκέμβριος	538	344	204	56	1551	1683	70	32	73	5	—	4557
Όλειόν	11025	47256	19211	372	9583	10556	673	282	229	47	42	56787

Πλὴν τῶν λιπασμάτων τῆς Α.Ε.Ε.Χ.Π.Α. ἡ ἑλληνικὴ Γεωργία
κατανάλει καὶ ὀλίγους τόννους χημικῶν λιπασμάτων εἰσα-
γομένων ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς· τὸ ποσὸν ξένων λιπασμάτων δὲν
τὸ γνωρίζομεν, διότι τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας οὐδέποτε
ἐδημοσίευσε σχετικὸς στατιστικὸς πίνακας· πάντως, ὅμως τὰ
ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσαγόμενα λιπάσματα εἶναι σχετικῶς ἐλά-
χιστα, ἀνερχόμενα εἰς ὀλίγας χιλιάδας τόννων, μόλις ἀποτε-
λοῦντα 8—10 ο,ο τῆς καταναλώσεως τῶν λιπασμάτων τῆς
Α.Ε.Ε.Χ.Π.Α.

Οἱ διακρινόμενοι τὰ τῆς Ἑλληνικῆς γεωργίας ὀφείλουσι μετ'
ἐπιμελείας νὰ μελετήσωσι τὸν ἀνωτέρω παρατιθέμενον πίνακα
τῆς κατὰ μῆνα καταναλώσεως τῶν χημικῶν λιπασμάτων τῆς
Α.Ε.Ε.Χ.Π.Α. ἢ μελέτη αὐτῆς πολλὰ θέλει διδάξῃ αὐτοὺς περὶ
τῆς κατευθύνσεως τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ δίδωσιν εἰς τὰ τῆς
Γεωργίας μας.

Ἡ σχετικὴ πρὸς τὴν παρ' ἡμῖν κατανάλωσιν τῶν χημι-
κῶν λιπασμάτων ἐπιτελεσθεῖσα μέχρι τῆς σήμερον ἐργασία εἴ-
ναι χωρὶς καμμίαν ἀμφιβολίαν, σπουδαία καὶ ἐν τινι μέτρῳ ἰκα-
νοποιητικὴ.

Ἀλλ' ἂς μὴ αὐταπατώμεθα καὶ ἂς μὴ ἐπαναπαυώμεθα εἰς
τὰ μέχρι τῆς σήμερον ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα· αὐτὰ δὲν
ἀποτελοῦσιν εἰμὴ τὸ Α τῆς ὅλης ἐργασίας· διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ
Ἑλληνικὴ Γεωργία δεδικαιολογημένως νὰ καυχᾶται ὅτι ἐφθα-
σεν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ γεωργικοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ ὁποῦ εἶναι
ἐπιδεκτικὴ ἡ ὥρα καὶ ὄντως εὐνοηθεῖται ὑπὸ τῆς φύσεως
Χώρας μας, ἀπαραίτητον εἶναι ἡ ἐτησίαν κατανάλωσιν τῶν χη-
μικῶν λιπασμάτων νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ποσὸν τοῦλάχιστον 600.000
τόνων· παραλλήλως δὲ μὲ τὴν κατανάλωσιν τούτων πρέπει νὰ
πραγματοποιηθῶσι καὶ πολλὰ ἄλλα βελτιώσεις, ὅτε ἡ ἀξία
τῶν γεωργικῶν προϊόντων μας θὰ εἶναι πολλαπλάσια τῆς ση-
μερινῆς, ἄμεσος δὲ συνέπεια τούτου θὰ εἶναι καὶ ἡ αὐξήσις
τοῦ πληθυσμοῦ μας εἰς βαθμὸν ἐπαισθητὸν, ὥστε ἡ χηλομετρι-
κὴ πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ μας νὰ ἀνέλθῃ τοῦλάχιστον εἰς ἐ-
κατόν, ὅτε ὁ ὀλικὸς πληθυσμὸς μας θὰ εἶναι διπλάσιος τοῦ ση-
μερινοῦ.

Ἡ γνώμη αὕτη δὲν εἶναι καμμία οὐτοπία, ὅπως μερικοὶ
ἀπογοητευμένοι δύνανται νὰ τὴν θεωρήσωσι, διότι εἰς τὴν ἀρ-
χαιότητα ἡ σημερινὴ Ἑλλὰς εἶχε πληθυσμὸν ἀνωτέρων τῶν
12.500.000, καὶ ὅμως τὰ πλουτοπαραγωγικὰ μέσα ἦσαν τότε
πολὺ μικρότερα τῶν σημερινῶν.

Διὰ τὰ ἐπιτευχθέντα ὅμως τοιαῦτα ἀποτελέσματα ἀπαραί-
τητον εἶναι νὰ καταβληθῇ ἡ πρέπουσα προσπάθεια καὶ λελο-
γισμένη ἐργασία ὅλων τῶν Ἑλλήνων καὶ ἰδίᾳ τῶν ἀμέσως ἐνδια-
φερομένων διὰ τὴν γεωργικὴν πρόδοον ἧτοι τῶν γεωργικημά-
τιων καὶ τῶν βιομηχανῶν τῶν ἐνασχολουμένων ἀμεσώτερον εἰς
τὰ τῆς Γεωργίας.

Ἡ λεπτομερεστέρα ἀνάπτυξις τοῦ σπουδαίου τούτου θέμα-
τος θὰ ἀπῆτει καὶ χρόνον καὶ χώρον πολὺν· διὰ τοῦτο περιορι-
ζόμεθα εἰς τὴν σύντομον ἐξέτασιν μόνον τοῦ συντελεστοῦ χη-
μικὰ λιπάσματα, ὅστις ἀνανηρρήτως ἀποτελεῖ τὴν θετικω-
τέραν δόσιν πάσης ἀληθείας καὶ πραγματικῆς γεωργικῆς βελτι-
ώσεως· ἀνευ αὐτῶν ἡ εἰσαγωγή παρ' ἡμῖν πάσης ἄλλης βελτι-
ώσεως θὰ ἔδιδε πολὺ ὀλιγα ἀποτελέσματα· τὸ τοιοῦτον εὐκόλως
θὰ κατανοήσῃ ὁ κάθε ἓνας, ἅμα ἀναλογισθῇ ὅτι τὰ χημικὰ λι-
πάσματα εἶναι ἡ κυριωτάτη πρώτη ὕλη, μὲ τὴν ὁποίαν τὰ φυτὰ
κατεργάζονται τὰ προϊόντα των, τῇ συνεργασίᾳ καὶ ἄλλων τινῶν
ὀλικῶν (νερό, ἀήρ, ἀνθραξ κτλ. κτλ.) τὰ ὁποῖα ὅμως ἡ φύσις
ἀφθόνως χορηγεῖ, ὥστε ὁ γεωργὸς ἀπαλλάσσεται τοῦ κόπου
καὶ τῆς δαπάνης νὰ προσθέσῃ ταῦτα εἰς τοὺς ἀγρούς του· ὁ
γεωργὸς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ φροντίξῃ ὅπως ὁ ἀγρὸς του
εἶναι πάντοτε ἐπαρκῶς ἐμπλουτισμένος μὲ ἄζωτον, φωσφορι-
κὸν ὀξὺ καὶ κάλι· εἰς ὀλίγας περιστάσεις ὁ γεωργὸς χρεωστεῖ
νὰ ἐμπλουτίξῃ τὸ καλλιεργούμενον ἔδαφός του μὲ ἄλλα τινα
ὀλικά, συντελοῦντα εἰς τὴν τελειότεραν χρησιμοποίησιν τῶν
χημικῶν λιπασμάτων π. χ. ἀσβέστου, νεροῦ, ὀργανικῶν οὐ-
σιῶν κτλ. κτλ.

Ἀπὸ ὅσα ἀνωτέρω εἵπομεν καλῶς καταφαίνεται ὅτι ἡ δά-

σις πάσης πραγματικῆς γεωργικῆς πρόδοου εἶναι ἡ χρῆσις πλῆ-
ρων ἰσορροπῶν χημικῶν λιπασμάτων ἀποτελουμένων ἀπὸ ὀλικά
πρώτης ποιότητος.

Τώρα ἂς ἐξετάσωμεν συντόμως τί ἐγίνε κατὰ τὰ τελευ-
ταῖα 17 ἔτη διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ καὶ παρ' ἡμῖν κάποια πρό-
δος, ὅπως ἀσφαλέστερον κρίνωμεν τί πρέπει νὰ γίνῃ καὶ εἰς
τὸ μέλλον διὰ νὰ αὐξήσωσι αἱ γεωργικαὶ πρόδοι τῆς Χώ-
ρας μας.

Χωρὶς καμμίαν ἀντίρρησην ἡ μέχρι τοῦδε παρ' ἡμῖν διά-
δοσις τῶν χημικῶν λιπασμάτων ὀφείλεται εἰς δύο συντελεστάς
ἧτοι :

- Εἰς τὰς ἐνεργείας καὶ θυσίας τῆς Α.Ε.Ε.Χ.Π.Α. καὶ
- Εἰς τὴν εὐφυΐαν καὶ προοδευτικότητα τοῦ Ἑλλήνου Ἀ-
γρότου.

Ὅλαι αἱ ἄλλαι κοινωνικαὶ τάξεις, αἱ ἐμμέσως ἐνδιαφερόμε-
ναι διὰ τὴν πρόδοον τῆς γεωργίας, ἐλάχιστα συντέλεσαν εἰς
τὴν διάδοσιν τῶν χημικῶν λιπασμάτων, μερικὰ μάλιστα αὐ-
τῶν ἀντέπραξαν καὶ ἀντιπράττουσιν εἴτε ἐνσυνείδητος· εἴτε ἀσυ-
νεϊδήτως εἰς τὴν πρόδοον τῆς Γεωργίας· περὶ τούτων δὲν θέλο-
μεν σήμερον νὰ ἐνασχοληθῶμεν· ἐν τούτοις εὐχαρίστως παρα-
τηροῦμεν ὅτι ἐπ' ἐσχάτων πολλοὶ διανοούμενοι, ἐπειθήσαν διὰ
τὴν χρησιμότητα τῶν χημικῶν λιπασμάτων καὶ ἀξιολόγους καὶ
ἀξιοεπαινεύς καταβάλλουσιν προσπάθειαν διὰ τὴν εἰς εὐρυτάτην
κλίμακα διάδοσιν αὐτῶν.

Κατὰ ταῦτα ἀπομένους πάντοτε ὡς σπουδαιότατοι συντελε-
σταὶ τῆς διαδόσεως τῶν χημικῶν λιπασμάτων ἡ Α.Ε.Ε.Χ.Π.Α. καὶ
οἱ εὐφυεῖς γεωργικημάτιαι.

Καὶ ἡ Ἑθνικὴ δὲ Τράπεζα μετ' ἀξιοθαυμάστου στοργῆς
καὶ ἐμπράκτως συντέλεσεν εἰς τὴν παρατηρουμένην πρόδοον
τῆς Γεωργίας καὶ τὴν διάδοσιν τῶν χημικῶν λιπασμάτων.

Εἰς τοὺς συντελεστάς δὲ τούτους ἐπιβάλλεται καὶ πρὸς ἐξυ-
πηρέτησιν τοῦ ἀτομικοῦ των συμφέροντος καὶ διὰ τὴν ἐν γένει
πρόδοον τῆς χώρας νὰ ἐντείνωσι τὰς προσπάθειάς· τὼς ὅπως ἡ
κατανάλωσις τῶν χημικῶν λιπασμάτων ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἐ-
παισθητῶς αὐξάνῃ μέχρις ὅτου αὕτη φθάσῃ εἰς 600.000 τόν-
νους, ὅτε ἄλλαι σκέψεις καὶ ἐνέργειαι θὰ ἐπικρατήσωσι καὶ τῶν
ὁποίων τὸ κορύφωμα θὰ εἶναι ἡ διὰ Ἑλληνικοῦ λευκοῦ ἀνθρα-
κὸς δέσμευσις τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος πρὸς χρῆσιν τῆς γε-
ωργίας καὶ διὰ τὴν τελείαν καὶ ἀποτελεσματικὴν ἄμυναν τῆς
Χώρας.

Καὶ ἡ μὲν Α.Ε.Ε.Χ.Π.Α. καλῶς καὶ λεγογμένως ἐξακολου-
θεῖ τὸ ἐθνοσωτήριον ἔργον της διότι καὶ τὴν παραγωγὴν της
ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος αὐξάνει—ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους αὕτη
θὰ τριπλασιασθῇ—καὶ τὸ δίκτυον τῶν ἀντιπροσώπων καὶ πρα-
τηρίων της ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν καθιστὰ πυκνότερον καὶ τὰς
τιμὰς τῶν προϊόντων της—πρὸς ὅλας τὰς οἰκονομικὰς ἀνωμα-
λίας καὶ στενοχωρίας τὰς ὁποίας ἡ Χώρα μας διέρχεται—ἀπὸ
ἐξαμηνίας εἰς ἐξαμηνίαν καταβάλλει, εἰς τὸν ὅσον ὥστε αἱ τι-
μαὶ τῶν λιπασμάτων σήμερον εἶναι κατὰ 15—20 ο,ο φθηνότε-
ραι σχετικῶς πρὸς τὰ ἄλλα εἶδη παρ' ὅσον ἦσαν προπολεμι-
κῶς καὶ ἀφειδῶς δαπανᾷ, καθ' ὅλας τὰς διεθυήσεις, διὰ τὴν
ἐκκαίκευσιν τῶν μεθόδων τῆς ἐπικερδοστέρας ἐκμεταλλεύσεως
τῆς γῆς, πρὸς τελειότεραν ἰκανοποίησιν τοῦ Ἀγρότου διὰ τοὺς
κόπους καὶ τὰς δαπάνας τὰς ὁποίας καταβάλλει—κατὰ τὸ λή-
ξαν ἔτος αἱ διὰ τὴν ἐκκαίκευσιν τῶν γεωργικῶν γῶσεων κα-
ταβληθεῖσαι δαπάναι ἀνῆλθον εἰς δραχμὰς 1.5000.000.

Τέλος δὲ ἡ Α.Ε.Ε.Χ.Π.Α. χάριν τοῦ γεωργικοῦ κόσμου καὶ
πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἰδίων συμφερόντων της ἀπεφάσισε τὴν
ἐπὶ πιστώσει χορηγήσιν τῶν λιπασμάτων της καὶ μάλιστα μὲ
ἐλάχιστον τόκον, κατώτερον τοῦ τραπεζικοῦ.

Ὁ γεωργικὸς κόσμος πρεπόντως ἐξετίμησε τὴν ἀπόφασιν
ταύτην τῆς Α.Ε.Ε.Χ.Π.Α., μάλιστα ληφθεῖσαν κατὰ τὸ παρελθὸν
ἔτος ὅτε ἡ στενοχωρία χρημάτων ἦτο μεγίστη δι' ὅλον ἐν γένει
τὸν ἐργαζόμενον κόσμον καὶ ὅλος ἰδιαίτερος αὕτη πείζει τοὺς
γεωργούς.

Τὸ μέτρον τοῦτο, ὅσον σωτήριον εἶναι διὰ τὸν γεωργόν,
τόσον μεγαλειότερας θυσίας ἐπιβάλλει εἰς τὴν Α.Ε.Ε.Χ.Π.Α., ἥτις
ὅμως εὐχαρίστως ἀνέλαβε νὰ ὑποστῇ τὰς θυσίας ταύτας διότι
ἔχει τὴν πεποίθησιν ὅτι αὐταὶ θὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ἐν γένει
πρόδοον τῆς Χώρας καὶ τὴν εὐημερίαν τῶν Ἀγροτῶν, οἱ δ-

[illegible]

2007年10月10日

1980

12

κέντρον της εσφορωτέρας παιδαγωγός της μεγαλοήσου, της M

Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου

Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου

ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΦΥΤΩΝ

Η ΙΣΚΑ ΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥ

(Πολυπορίασις Stereum necator)

Μέχρι των τελευταίων ετών η πάθηση αυτή ητις είνε παλαιστάτη εις τόν τόπον μας ιδίως, συνεχέτο μετά μιας άλλης παθήσεως ή μάλλον συμπτώματος φυσιολογικού, της αποπληξίας, δηλαδή της απότομου αποξηράνσεως κλημάτων κατά τὸ θέρος.

Η σύγχυσις αὐτῆ των δύο τούτων παθήσεων ἦτο τελείως δικαιολογημένη, καθ' ὅσον τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα, ἐκεῖνο δηλαδή τὸ ὅποιον ὑποπίπτει εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ καθενός, ἡ ἀπότομος ἀποξήρανσις, εἶνε παρόμοιον καὶ εἰς τὰς δύο.

Τὰ αἷτια ὅμως εἶνε τελείως διάφορα. Θὰ προσπαθήσωμεν νὰ τ' ἀναλύσωμεν ἐν ὀλίγοις τονίζοντες τὰς ὑφισταμένας διαφορὰς, ἵνα κάθε παρατηρητικὸς γεωργός, καταρθώνει νὰ διακρίνῃ περὶ ποίας ἐκ τῶν δύο παθήσεων πρόκειται.

Τὸ πρῶγμα ἔχει μεγάλην σπουδαιότητα διὰ τοὺς ἀμπελουργούς, καθ' ὅσον ἐνῶ ἡ φυσιολογικὴ ἀποπληξία τῆς ἀμπέλου μὴ οὖσα παρασιτικῆς φύσεως, δὲν μεταδίδεται, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐλαχίστως προξενεὶ ζημίας, τοῦταντίον ἡ πολυπορίασις οὖσα καθαρῶς παρασιτικὴ πρέπει νὰ καταπολεμηθῇ ὡς ἕνα τῇ ἐμφανίσει τῆς, καὶ πολλάκις καὶ μάταια ὁραστήριον, ὅπως ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς, καὶ πολλάκις καὶ ποληρητικῶς.

Χαρακτηριστικὰ τῆς ἀποπληξίας (Πάθησις φυσιολογικὴ)

Τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἀποπληξίας εἶνε ἅπαντα ἐξωτερικῆς μορφῆς. Παρατηρεῖται δηλαδή ἀπότομος ἀποξήρανσις τοῦ κουρβούλου, τῶν φύλλων καὶ τῶν σταφυλῶν, ἐν μέρει ἢ καθ' ὅλοκληρίαν. Ἐὰν ἐξετάσωμεν τὸ κούρβουλον ἢ καὶ τὰς ρίζας οὐδὲν σημεῖον παθήσεως εὐρίσκομεν, οὐδὲν θὲν ἐσωτερικὸν σύμπτωμα, οὐδεμίαν ἐσωτερικὴν αἰτίαν. Εἶνε ἐν φαίνονμεν φυσιολογικὸν ὅπερ παρατηρεῖται ἰδίως ὅταν ἡ διὰ τῶν φύλλων ἐξάτμισις νεροῦ εἶνε ἐντατικωτέρα, μεγαλυτέρα ἀπὸ ὅτι ἀπορροφῶν αἱ ρίζαι ἀπὸ τὸ ἔδαφος. Χάνεται τότε ἡ ὑπάρχουσα ἰσορροπία εἰς ὀλόκληρον τὸ φυτόν, ἢ εἰς ἐν μέρος αὐτοῦ προξενεῖται κατὰ συνέπειαν ἀφυδάτωσις καὶ ἀπότομος ἀποξήρανσις ὀλοκληροῦ τοῦ φυτοῦ ἢ καὶ μέρος αὐτοῦ. Ἡ φυσιολογικὴ αὐτὴ ἀποπληξία λαμβάνει ἰδίως χώραν τὸ θέρος ὅταν ὁ καιρὸς εἶνε πολὺ ξηρὸς καὶ θερμὸς, καὶ κατὰ τὰ ἐτη μεγάλῃς ἀνομβρίας, εἰς γαῖας ἐλαφράς ὅπου τὸ φυτόν δὲν ἔχει μεγάλας παρακαταθήκας ὕγρου εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ διὰ νὰ προλαμβάνῃ τὴν ἐντατικὴν αὐτὴν ἐξάτμισιν τῶν φύλλων. Ἡ φυσιολογικὴ αὐτὴ πάθησις δὲν ἔχει ἀπολύτως καμμίαν σημασίαν, εἶνε τελείως τυχαία καὶ οὐδόλως πρέπει ν' ἀνησυχῇ τοὺς ἀμπελουργούς.

Χαρακτηριστικὰ τῆς Ἰσκάς

Ἐξωτερικοὶ χαρακτήρες

Ἡ Ἰσκα ἔχει τελικὸν ἀποτέλεσμα, παρόμοιον πρὸς τὴν ἀποπληξίαν, κατ' ἐπιφάνειαν, διότι ὅταν ἐξετάσῃ τις ἐπισταμένως θὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἡ ἀποξήρανσις δὲν εἶναι τόσο ἀπότομος, ὅσον φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως, καὶ ὅτι προηγήθησαν πολλὰ φαινόμενα ἀπὸ μακροῦ χρόνου, τριῶν καὶ πέντε ἐτῶν ἀκόμη, ἅτινα ἐδείκνυν ὅτι τὸ φυτόν ὑποφέρει, καὶ τὰ ὅποια ἐπέερασαν ἀπαρατήρητα, καθ' ὅ ἐλαφράς μορφῆς, μὴ ἐπισύραντα τὴν προσοχὴν καὶ ἐνός ἐξησκημένου εἰσέτι πρακτικοῦ, μὴ γνωρίζοντος τὴν πάθησιν ταύτην.

Ἡ ἐνίοτε ἀπότομος ἀποξήρανσις τῆς ἀμπέλου ὑπὸ τῆς πολυπορίασεως, δὲν ὀφείλεται βεβαίως εἰς τὸν ξηρὸν καιρὸν ἢ εἰς τὸ ξηρὸν ἔδαφος, τοῦναντίον ἔχει παρατηρηθῇ ὅτι κατὰ τὰς βροχεράς χρονιάς, εἰς ὑγρὰ ἐδάφη, ὅταν ἡ θερμοκρασία εἶναι ὑψηλὴ, ἡ ἀποξήρανσις τῶν προσβληθέντων ὑπὸ τῆς παθήσεως ταύτης ἀμπέλων εἶναι μεγαλυτέρα, τὰ κλήματα ἅτινα

ἀποξηραίνονται κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος εἰς ἕνα ἀμπέλωνα εἶναι συνήθως σκορπισμένα. Προσβάλλονται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κλήματα θαλαρᾶ καὶ εὐρωστά. Καὶ τὸ σποραδικὸν ἀκόμη τῆς προσβολῆς, εἶναι μία αἰτία τῆς ἐπὶ τὸν μακρὸν χρόνον ἀποκρύψεως τῆς καθαρῶς παρασιτικῆς αἰτίας τῆς παθήσεως ταύτης. Πολλὰ ἀπὸ τὰ ἀποξηραίνόμενα κλήματα τὰ ὅποια θεωροῦνται ὅτι ξηραίνονται φυσιολογικῶς εἴτε ἐξ ἀποπληξίας εἴτε ἐκ γήρατος ἔχουν ὡς πραγματικὴν αἰτίαν τὴν πολυπορίασιν.

Ἱστορικὸν τῆς παθήσεως

Ἡ πάθησις αὕτη εἶναι παλαιστάτη, κατὰ τὸν Βιαλὰ δέ, φαίνεται ὅτι ἐν Ἀνατολῇ εἶχε παρατηρηθῇ ἀπὸ πολλῶν χρόνων, ὡς καὶ εἰς Σάμον καὶ Κρήτην, χωρὶς βεβαίως νὰ ἔχῃ ἐξακριβωθῇ ἡ πραγματικὴ αἰτία τῆς παθήσεως, ἐφημερίζετο δὲ μέχρι τελευταίως ἐμπειρικὴ θεραπεία χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως ἥτις καὶ πραγματικῶς δίδει καλὰ ἀποτελέσματα, καὶ τὴν ὅποιαν θέλομεν περιγράψῃ κατωτέρω εἰς τὸ περὶ θεραπείας κεφάλαιον.

Πολλάκις θὰ παρατήρησαν οἱ ἀμπελουργοὶ εἰς ξηρὰ κλήματα τὰ ὅποια ξερίζωνον ὅτι τὸ ἐσωτερικὸν τῶν ἔχει σαπίσει ἢ ἔχει ἀντικατασταθῇ ἀπὸ μίαν κίτρινην σκόνιν καὶ βεβαίως οὐδεμίαν θὰ ἔδωκαν σημασίαν ἀποδίδοντες τὴν ἀποσύνθεσιν ταύτην ἰδίως εἰς τὸ γῆρας τῶν ἐν λόγῳ κλημάτων, ἐνῶ ἀσφαλὺς ἡ ἀπόλειψις τῶν πλείστων ἐκ τῶν κλημάτων τούτων θὰ ὀφείλετο εἰς τὸν μήκυντα τὸν προξενούντα τὴν πολυπορίασιν. Ἡ ὁμοιότης τῆς παθήσεως ταύτης πρὸς τὴν φυσιολογικὴν ἀποπληξίαν, ἔκαμνε καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἐπιστήμονας ν' ἀποπλανώμενται, καὶ νὰ μὴν ἀποδίδουν οὐδεμίαν σημασίαν, ἕως ὅτου τελευταίως ἐξηκριβώθη ἀπολύτως τὸ αἷτιον ὑπὸ τοῦ διασήμεου Γάλλου ἐπιστήμονος κ. Βιαλὰ, ὅστις καὶ καθόρισε τὰ τῆς θεραπείας δι' ἀρσενικινῶν ἀλάτων ἂν καὶ ἡ θεραπεία αὕτη εἶχεν ἐξευρεθῇ ὅλως τυχαίως ὑπὸ πρακτικῶν ἀμπελουργῶν καταπολεμούντων τὸ τυλιγάδι (Eddemis). Πυραλὶς ὅπως ἄλλως τε τυχαίως εὐρέθη ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἡ καταπολέμησις τοῦ Περνονοσπόρου διὰ θειικοῦ χαλκοῦ.

Αἷτια τῆς παθήσεως

Ἡ πάθησις αὕτη προξενεῖται ἀπὸ ἕνα μήκυντα (μανιτάρι) ὅμοιον μὲ τὰ μανιτάρια τὸ ὅποια φυτρώνουν εἰς τὰς ρίζας τῶν δένδρων, οἱ ἐπιστήμονες τὰ ὀνόμασαν Στέρεομ Νακάτορ (Stereum Necator) μπασιδιομήκης τῆς οἰκογενείας τῶν τηληφῶρων (Thelephorées). Παραπλησίον τῶν πολυπόρων ἐξ οὗ φαίνεται ἐξόδη παρ' ἡμῖν καὶ τὸ ὄνομα τῆς παθήσεως Πολυπορίασις. Ἰσως ἀκριβεστερά θὰ ἦτο ἡ λαϊκὴ ὀνομασία Ἰσκα διότι αὕτη ἀντικατασταθεὶς πράγματι τὴν ὅψιν τὴν ὅποιαν παρουσιάζει τὸ ἐσωτερικὸν τῶν κουρβούλων τῶν προσβληθέντων ὑπὸ τῆς παθήσεως ταύτης, καὶ τὸ ὅποιον φαίνεται πληρὲς ἀπὸ τὴν γνωστὴν Ἰσκαν (amadou) τὴν ὅποιαν μετεχειρίζοντο οἱ πρόγονοι καὶ διὰ τὰ σακμάκια των.

Οἱ μήκυντες τοῦ εἶδους τούτου εἶναι συνήθως σαπρόφυτα δηλαδή ἀναπτύσσονται ἐπὶ τῶν ριζῶν ἢ κορμῶν ἀποξηρανθέντων ἡδὴ δένδρων ἢ ἐτοιμῶν ν' ἀποξηρανθῶν δίδουν δὲ τὴν γνωστὴν καρποφορίαν (μανιτάρια) τὰ ὅποια ὀλοι γνωρίζουν. Ὁ μήκυνς ὅμως τῆς Ἰσκάς τῆς ἀμπέλου σπανίως καρποφορεῖ ἐξωτερικῶς (Βλέπε εἰκόνα 2) καὶ αὐτὸ ἐπίσης εἶναι μία αἰτία ἣτις ἐδυσκόλεσεν οὐκ ὀλίγον τοὺς ἐπιστήμονας διὰ νὰ τὴν ἀνακαλύψουν. Ἐπίσης ἐνῶ οἱ μήκυντες τοῦ εἶδους τούτου ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω οὐδέποτε προσβάλλουν ὑγιεῖ δένδρα, ὁ τῆς Ἰσκάς τῆς ἀμπέλου προσβάλλει τοῦναντίον τὰ θαλαρώτερα ὑποκαίμενα, ἀρκεῖ νὰ εὕρῃ θύραν ἀνοικτὴν διὰ νὰ εἰσέλθῃ, δηλαδή πληγὰς, καὶ ὅρους καταλλήλους διὰ ν' ἀναπτυχθῇ θερμότητα καὶ ὑγρασία. Ὁ μήκυνς οὗτος φαίνεται νὰ προσβάλλῃ τὰ κλήματα, ἐν Ἑλλάδι τοιούχιστον, εἰς οἰανδήποτε ἡλικίαν, ἂν καὶ οἱ Γάλλοι ἐπιστήμονες ἰσχυρίζονται ὅτι τὰ νεαρὰ κλήματα δὲν προσβάλλονται καὶ μόνον κλήματα ἄνω τῶν 15 ἐτῶν ὑπόκεινται εἰς τὴν ἀσθένειαν ταύτην.

Μοῦ ἐδόθη εὐκαιρία νὰ παρατηρήσω προσβολὴν εἰς νεαρὸν ἀμπέλων, μόλις 3 ἐτῶν, ὡς μὲ ἐβεβαίωσε δὲ ὁ κ. Κουτοσητόπουλος καθηγητῆς τῆς Ἀνωτέρας Γεωπονικῆς Σχο-

λῆς, παρατήρησεν ἐπίσης προσβολὴν Πολυπορίασεως εἰς νεαρὰ κλήματα. Κατὰ συνέπειαν τὸ ζήτημα τοῦτο τῆς ἡλικίας ὀφείλει εἰσέτι νὰ μελετηθῇ ἐπισταμένως, καθ' ὅτι ἐνέχει ὑψίστην σπουδαιότητα διὰ τὴν καταπολέμησιν. Εὐνόητον εἶναι ὅτι ὅταν βεβαιωθῶμεν ἀπολύτως ὅτι τ' ἀμπέλια μόνον ἀπὸ 15 ἐτῶν καὶ ἄνω προσβάλλονται ἀπὸ τὴν πάθησιν ταύτην, τότε καὶ ἡ καταπολέμησις θὰ περιορισθῇ μόνον εἰς ταῦτα.

Τρόπος προσβολῆς

Ὁ μήκυνς τῆς Ἰσκάς εἰσέρχεται ἐντὸς τῆς ἀμπέλου διὰ τῶν πληγῶν ἐξ οἰασδήποτε αἰτίας καὶ ἂν προέρχονται αὗται, συνεθέστερον βεβαίως ἐκ τῶν διὰ τοῦ κλαδεύματος προξενουμένων πληγῶν.

Αἱ πληγαὶ τοῦ κλαδεύματος ἰδίως εἰς τὰ θερμὰ καὶ ξηρὰ κλήματα δὲν ἐπουλώνονται ἀμέσως, ἐπίσης ὅταν τὸ κλάδευμα γίνεταί τὸν χειμῶνα ἢ ἐποὺλσις εἶναι δυσκολωτέρα, παρὰ ὅταν γίνεταί κατὰ τὸ φθινόπωρον πρὶν νὰ πέσουν τὰ φύλλα ἢ τὴν ἀνοιξὴν ὅταν ἐπαναρχίῃ ἡ ἀνοδος τῶν χυμῶν. Πάντως τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι αἱ πληγαὶ τοῦ κλαδεύματος εἶναι αἱ πόρτες διὰ τῶν ὀσίων θὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς τῶν φυτῶν τὸ παρσίτον. Τὸ τοιοῦτον ἀντελήφθησαν τόσο καλῶς οἱ πρακτικοὶ ἀμπελουργοί, ὥστε προσεπάθουν νὰ προφυλάξουν τὰ κλήματα τῶν ἀπὸ τῆς παθήσεως ταύτης διὰ τῆς ἐπιχρῆσεως τῶν πληγῶν τοῦ κλαδεύματος διὰ θειικοῦ σιδήρου 30 ο) διὰ πίσεως ἢ καὶ μόνον διὰ λάσπης.

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη ἦτο δυσεφάρμοστος προκαίμενον ἰδίως περὶ ἐκτεταμένων ἀμπέλων, οὐδέποτε ἐγένετο καλὰ καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ προφύλαξις ἦτο πάντοτε ἀμφίβολος.

Ἡ μόλυνσις συνήθως προέρχεται ἀπὸ ἄλλα κλήματα ἀποξηρανθέντα, ἅτινα ἀφίστανται ἐπὶ τόπου ἀντὶ νὰ ξεριζωθῶν καὶ καοῦν. Εἰς τὰ κλήματα ταῦτα σχηματίζεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σχισμάδα ἐκ τῆς ὁποίας ἐξέρχεται ἡ κίτρινος κόνις, ἣτις ἀποτελεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τεμάχια μικρολλοῦ τοῦ παρασίτου καὶ ἀπὸ σπόρους. Ἡ κόνις αὕτη μεταφέρεται ὑπὸ τοῦ ἀέρος εἰς μεγάλας ἀποστάσεις, καὶ οὕτω οἱ σπόροι μόλις εὕρουν πληγὴν ἀνοικτὴν ἀνέρχονται καὶ ἀρχίζουν τὸ καταστρεπτικὸν ἔργον των. Ἐὰν ἡ μόλυνσις δὲν ἦ δυνατὸ νὰ προέλθῃ παρὰ μόνον ἀπὸ ἐξωτερικοὺς σπόρους θὰ ἦτο καὶ σπανιωτάτη, καθ' ὅσον ὡς εἴπομεν καὶ ἀνωτέρω, σπανίως συναντᾷ τις ἐπὶ ἀμπέλων ἐξωτερικὴν καρποφορίαν τοῦ παρασίτου.

Μόλις τὸ παράσιτον εἰσέλθῃ ἐντὸς τῶν κορμῶν τοῦ κλήματος καὶ εὕρῃ καταλλήλους ὅρους ὑγρασίας καὶ θερμοκρασίας ἀρχίζει ν' ἀναπτύσσεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀντικαθίστον τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ κουρβούλου τὸ ὅποιον καταστρέφει διὰ τοῦ μικρολλοῦ του.

Προχωρεῖ δὲ περιφερικῶς ἐκ τῶν ἔσω πρὸς τὰ ἔξω καὶ ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, σταματᾷ δὲ συνήθως εἰς τὸν λαυρὸν τοῦ κουρβούλου οὕτως ὥστε αἱ ρίζαι μένουν ἀνέπαφοι. Τούτο ἴσως συμβαίνει διότι πρὶν ἢ προφθᾷ τὸ παράσιτον νὰ εἰσχωρήσῃ ἐντὸς τῶν ριζῶν τὸ κλῆμα ξηραίνεται λόγω τῆς καταστροφῆς ὑπὸ τοῦ παρασίτου τῶν ἀγγείων διὰ τῶν ὀσίων ἀνέρχονται οἱ χυμοί, ἐξ οὗ ἀποπληξία καὶ ἀπότομος ἀποξήρανσις.

Ἡ πρόοδος τοῦ παρασίτου ἐντὸς τῶν κορμῶν εἶναι συνήθως περιφερικὴ, παρατηρεῖ δὲ πάντοτε τις μεταξὺ τοῦ ἀποσυντεθέντος μέρους καὶ τοῦ μὴ εἰσέτι προσβληθέντος ζώνην χρώματος φαιοῦ. Αὕτη προέρχεται ἐξ ἀπονεκρωθέντων ἰστών τοῦ φυτοῦ, ὑπὸ ὕγρου ἐκπεμπομένου ὑπὸ τοῦ παρασίτου (diastase). Μετὰ τὴν ἀπονέκρωσιν ταύτην τῶν ἰστῶν εἰσχωρεῖ τὸ μικρολλοῦν τοῦ παρασίτου τὸ ὅποιον τρέφεται ἐκ τῶν ἰστῶν τούτων καὶ ἐπιφέρει τὴν τελείαν ἀποσύνθεσιν αὐτῶν. Οὕτως ὥστε τὸ «στέρωμα» δὲν ἔχει ἀποβάλλει τελείως τὴν ἰδιότητά του ὡς σαπρόφυτον ἐφ' ὅσον ὡς εἴδομεν μόνον ἐπὶ ἀπονεκρωθέντων ἰστῶν ἀναπτύσσεται, ἀδιάφορον ἐὰν ἡ ἀπονέκρωσις προκαλεῖται ἀπ' αὐτὸ τὸ ἴδιον διὰ τοῦ ἐκπεμπομένου δηλητηρίου.

Πολλάκις ἡ προσβολὴ περιορίζεται εἰς ἕνα μόνον κλάδον,

διὰ τῆς ἐγκαίρου ἀποκοπῆς τοῦ ὁποίου δύναται νὰ διασωθῇ τὸ ὑπόλοιπον κλῆμα.

Ἡ προσβολὴ ἐπὶ τῶν φύλλων δὲν εἶναι εὐκόλως ἀντιληπτὴ ἐκ τῶν προτέρων, συνήθως παρατηρεῖται ποιά τις κίτρινα, ἥτις ἐφ' ὅσον δὲν προέρχεται ἀπὸ χλώρωσιν, ἰδίως προκαίμενον περὶ ἐδαφῶν μὴ ἀσβεστωδῶν, δυνατόν νὰ ἔχῃ ὡς αἰτίαν τὴν «Ἰσκαν». Ἐνίοτε παρατηρεῖται καὶ κοντοκόμπιασμα (court-poué) ὅλοι αὐτοὶ ὅμως δὲν εἶναι χαρακτηριστικὰ ἀπολύτως σταθεροὶ ἐπὶ τῶν ὀσίων δύναται τις νὰ βασισθῇ διὰ τὴν διάγνωσιν τῆς παθήσεως. Εἶναι μόνον σημεῖα ἅτινα ὀφείλουν νὰ ἐγείρουν τὴν προσοχὴν τοῦ ἀμπελοκλήμονος μόνον δὲ ἡ εὐρεσις ἐντὸς τῶν κορμῶν ἢ τῶν κλάδων τῆς Ἰσκάς εἶνε τὸ ἀπόλυτον χαρακτηριστικὸν τῆς παθήσεως.

Ὡς πρὸς τὸν καρπὸν, καὶ οὗτος ὑφίσταται ἀλλοιώσεις, ἐὰν εἶναι πράσινος ἀκόμη, μαραίνεται καὶ ἀποξηραίνεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ περὶ ἀποτόμους ἀπὸ τὸ πράσινον χρῶμα εἰς τὸ κεραμιδι βαθὺ κατόπιν δὲ ἐπέρχεται ἡ τελεία ἀποξήρανσις καὶ τὸ ράπισμα.

Ἡ μορφή αὕτη τῆς πολυπορίασεως μετὰ προγενεστεράς ἀποξηράνσεως φύλλων καὶ καρπῶν εἶναι ἐκεῖνη ἣτις ὑποπίπτει συνείθως εἰς τὴν ἀντίληψιν τῶν ἀμπελουργῶν, ἡ δὲ ἐξακριβωσις ἐξ ἀποστάσεως καὶ διὰ τὸν πλεόν ἐμπειρον ἐπιστήμονα δυσκολωτάτη καθ' ὅσον ἀποστέλλονται συνήθως μόνον ἀποξηραμένα σταφυλαὶ ἢ φύλλα ἐκ τῶν ὀσίων εἶναι ἀδύνατον νὰ διαγνώσῃ τις ἀσφαλῶς, καὶ μόνον ὑποθέσεις δύναται νὰ κάμῃ. Εἰς τοιαύτας περιπτώσεις, μόνον ἐπὶ τόπου ἐξέτασις ἢ ἀποστολὴ ὀλοκληροῦ τοῦ ἀποξηραθέντος κλάδου, ἢ κουρβούλου δύναται νὰ παρέξῃ τὰ μέσα τῆς ἀσφαλούς διαγνώσεως τῆς παθήσεως ταύτης, διὰ τῆς ἀνευρέσεως τῆς «Ἰσκάς».

ΜΕΣΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΕΩΣ

Μέχρι τινὸς τὰ μέσα καταπολεμήσεως τὰ ὅποια εἶχομεν εἰς τὴν διάθεσίν μας διὰ τὴν τὸσον ὑπουλον πάθησιν ταύτην ἦσαν μηχανικὰ καὶ μόνον, δηλαδή ἐγένετο μία καθ' ἑαυτὸ χειρουργικὴ ἐπέμβασις.

Οἱ παλαιοὶ ὅταν ἐβλεπαν κίτρινα κλήματα, ἔσχιζον τὸ κούρβουλον ὀλίγον εἰς τὸν σταυρὸν τῶν βραχιόνων καὶ ἐβαζαν διὰ νὰ κρατήσουν τὴν σχισμάδα αὐτὴν ἀνοικτὴν, μίαν πέτραν. Διὰ τῆς κυκλοφορίας τοῦ ἀέρος τὸ παράσιτον αὐτὸ τὸ ὅποιον εἶναι μάλλον ἀναερόβιον δηλαδή δὲν ἀγαπᾷ τὸν ἀέρα καταστρέφεται μόνον τοῦ.

Ἡ χειρουργικὴ αὕτη μέθοδος τῶν προγόνων μας κατόπιν ἐπελειτουργήθη εἰς τὴν Ἑυρώπην. Ἀνοίγαν τὸ ἐν μέρος τῶν κουρβούλων καὶ ἀφοῦ ἐκαθάρίζαν καὶ ἀφαίρουσαν μὲ ἕνα κοπτερὸν κλαδευτήριον ὅλο τὸ σάπιον ξύλον, τὸ ἀπολύμαιναν μὲ πίσσαν, καὶ κατόπιν ἔδεναν σφικτὰ καὶ πάλιν τὰ δύο μέρη διὰ νὰ ἐνωθῶν.

Ἄλλη μέθοδος ὅτι τελειότερα εἶναι ὁ καθαρισμὸς ὅλου τοῦ σάπιου μέρους ἐκ μιᾶς ὀπῆς ἣτις ἀνοίγεται εἰς τὸν σταυρὸν τῶν κλάδων. Μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν ὅλου τοῦ σάπιου μέρους τὸ κενὸν πληροῦται μὲ ἀραιὴν λάσπιν. Ὅλα αὐτὰ τὰ μέσα τὰ ὅποια εἶναι πραγματικῶς ἀποτελεσματικὰ ὅταν γίνονται ἐγκαίρως, εἶναι δυσεφάρμοστα προκαίμενον ἰδίως περὶ ἐκτεταμένων ἀμπέλων, διότι καὶ κόπον καὶ καιρὸν πολὺν ἀπαιτοῦν.

ΜΕΣΑ ΧΗΜΙΚΑ

(Θεραπευτικὰ καὶ προληπτικὰ)

Ὡς μέσον προληπτικὸν ἔχομεν :

Ιον) Τὸ κατράνι

Ὅταν ἀλείψωμεν ὅλας τὰς προξενουμένας πληγὰς τὰς γενομένας ἐκ τοῦ κλαδεύματος ἢ ἐξ οἰασδήποτε ἄλλης αἰτίας, μὲ ἀραιὸν κατράνι προφυλάττομεν τὰ κλήματα μας οὐχὶ μόνον ἀπὸ τὴν πάθησιν ταύτην, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν εἰσβολὴν διαφόρων ξυλοφάγων ἐντόμων. Τὸ κατράνι ὅμως δὲν ἐνεργεῖ παρὰ μόνον ὡς προληπτικόν, δὲν δύναται κατὰ συνέπειαν νὰ θεραπεύσῃ προσβεβλημένα κλήματα.

1880

[illegible]

ΣΙΤΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΙΤΟΥ

Από μακροτάτων χρόνων όλοι οι Έλληνες, οι όπωσδήποτε ασχολούμενοι διά την πρόδοον της Γεωργίας μας, ένα έχουν πόθον: **Πώς ή Χώρα μας θα γείνη σιτάρκης.**

Τελευταίως το Υπουργείον της Γεωργίας επελήφθη κάπως σπουδαιότερον του ζητήματος τούτου.

Εγκαρδώς εσχόμεθα ταχείαν και πλήρη επιτυχίαν· δυστυχώς, τα λαμβανόμενα μέτρα, κατά την ήμετέραν αντίληψιν, δέν είναι τα προσφορότερα ούτε έκείνα τα όποια τάχιστα και οικονομικώτατα και ευκολώτατα θα μάς φέρουν την πολυπόθητον **σιτάρκειαν.**

Κατά την ήμετέραν αντίληψιν, ή Ελλάς θα έχη εις διάστημα ολιγίστων ετών πλήρη σιτάρκειαν διά της εις ευρυτάτην κλίμακα διαδόσεως των **χημικών λιπασμάτων** και διά του περιορισμού των ζημιών τας όποιας επιφέρουσιν εις την σιτοκαλλιέργειάν μας. (Ε πολλοί και διάφοροι έχθροι του σίτου.

Ο κύριος Δημ. Καββάδας τελευταίως εις το έχριτον γεωργικόν περιοδικόν ή «**Αγροτική Ζωή**» (τεύχη Οκτωβρίου και Νοεμβρίου του 1927) εδημοσίευσεν επισπουδάστον μελέτην υπό τόν τίτλον **αί ασθένειαι του σίτου**, της όποιας την μετά προσοχής ανάγνωσιν θερμώς συνιστώμεν εις τους ενδιαφερομένους.

Ο Κύριος Καββάδας της μελέτης του ταύτης προτάσσει τά ακόλουθα:

Αντί προλόγου

Διά φορολογικών μέτρων επί της εισαγωγής των εκ του εξωτερικού εισαγομένων σίτων ουδέποτε θα προστατεύομεν την Έλληνικήν σιτοπαραγωγήν, έφ' όσον δέ ο ελληνικός σίτος ούτε επαρκής διά τας απαιτήσεις της χώρας θα ήναι, ούτε ή απόδοσις της σιτοκαλλιέργειας αναλόγως προς τας καλλιεργητικές δαπάνας, ώστε να δυνηθώμεν να συναγωνισθώμεν τόν εκ του Έξωτερικού εισαγόμενον τοιοϋτον, εάν δέν εφαρμοσθώσιν υπό των σιτοκαλλιεργητών και του Κράτους τά κατάλληλα μέτρα διά την μείωσιν των καλλιεργητικών δαπανών εις τρόπον ώστε ή τιμή του σίτου να κατέλθη έφ' έαυτης.

Είναι πασιδηλον ότι ένα μέρος των έσοδεών μας ανερχόμενον πολλάκις εις τό ήμισυ και πλέον της παραγωγής, τα καρπούνται τά διάφορα παράσιτα φυσικά και ζωικά, τα συμβιούντα με τας καλλιέργειας μας. Το ήμισυ του προς διατροφήν των παρασίτων αύτών καταναλισκόμενου ποσού, άν κατωρθώσωμεν να διασώσωμεν, ή γεωργία μας θα δείξη άλματικές προόδους.

Ο κ. Καββάδας έχει πληρέστατα δίκαιον φρονών, ότι διά της αύξήσεως του εισαγωγικού τελωνιακού δασμού του σίτου είναι αδύνατον να ενισχυθή και να αύξηση ή σιτοπαραγωγή μας εις βαθμόν να έχωμεν σιτάρκειαν.

Και όμως το Κράτος από ετών προσκολλάται εις το μέτρον τούτο, ίσως διότι επιδιώκει σκοπούς ταμειευτικούς και οι σιτοκαλλιεργηταί αυταπατώνται πιστεύοντες ότι ή οικονομική κατάστασις θα καλλιστερεύση εάν ακόμη αυστηρότερον φορολογηθή ο σίτος.

Ο σιτοκαλλιεργητής θα ικανοποιείται από την εργασία του μόνον όταν θα κατωρθώση να παράγη τόν σίτον του εις χαμηλότεραν τιμήν, δηλαδή να υποβιάση την τιμήν του **κόστους**· τούτο κατορθούται διά πολλών μέσων των όποιων

το ταχύτερον, το οικονομικώτερον, το ασφαλέστερον είναι κατά πρώτον λόγον ή χρήση αφθόνων καλών λιπασμάτων και κατά δεύτερον λόγον ή διάσωσις των έσοδεών μας από τας προσβολάς των έχθρων του σίτου.

Πρέπει δέ οι γεωργοί καλώς να γνωρίζουν και τελείως να πεισθώσιν ότι **όταν τά φυτά τρέφονται γενναίως με τά κατάλληλα λιπάσματα δυσκολώτερον προσβάλλονται από τους έχθρους των, προσβαλλόμενα δέ καλλίτερα άντέχουν και ολιγώτερον υποφέρουν και αι ζημίαι είναι μικρότεραι.**

Βεβαίωτατα δέ τά δύο ταύτα θεμελιώδη μέσα της αύξήσεως των έσοδεών του σίτου πρέπει να ενισχύωνται και από όλα τά βελτιωτικά μέτρα τά όποια διδάσκει ή γεωπονική επιστήμη και επιβεβαιώνει ή φωτισμένη πρακτική.

A. Θ. Μ.

ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΟΔΩΝ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

A.

Τό σπουδαίον οικονομικόν περιοδικόν ο «**Οικονομικός Ταχυδρόμος**» εις τό φύλλον του της 27 9)βρίου 1927 γράφει τά ακόλουθα, τά όποια ο γεωργικός κόσμος χρεωστεί μετά προσοχής να αναγνώσῃ.

Τά γεωργικά προϊόντα εξητήθησαν εις τό εξωτερικόν περισσότερο από άλλοτε και άπήλαυσαν τας πλέον καλυτέρας τιμάς. Η γή καλλιεργουμένη έντατικώς παρά του γηγενούς και πρόσφυγος γεωργού ήρχισε ν' αποδίδη ικανοποιητικούς καρπούς. Διά της προσεχούς εφαρμογής των επιστημονικών μεθόδων καλλιεργείας και γενικεύσεως των Χημικών λιπασμάτων θα ελαττωθῇ σημαντικώς ή εισαγωγή των γεωργικών προϊόντων. Σημειούμεν ιδιαιτέρως τό ευχάριστον γεγονός της αύξήσεως της χρησιμοποίημεως αύτών. Ούτω ή κατανάλωσις των έγχωρίων χημικών λιπασμάτων (της ΑΕΕΧΠΔ) παρουσιάζει τας ακόλουθους προόδους:

Κατανάλωσις εις τόννους

Έτος 1924	25,422
» 1925	38,257
» 1926	32,749
» 1927 (Ιανουάριος-Οκτώβριος)	42,250 (α)

Η συνολική κατανάλωσις του 1927 προβλέπεται ότι θα υπερβῇ τούς 50,000 τόννους. Βεβαίως απέχομεν πολύ από τας εκατοντάδας χιλιάδων τόννων, τούς όποιους έπρεπε να έχρησιμοποιεί ή γεωργία μας, τό αξιοσημείωτον όμως είναι ότι ήρχισε να κατανοήται υπό των γεωργών μας ή αξία των χημικών λιπασμάτων.

B.

Η δέ «**Αγροτική Κρήτη**» του Ηρακλείου Κρήτης, ευεργετικόν όργανον των Κρητικών αγροτικών τάξεων, έν τῷ 5)ρίθ, 15 φύλλῳ της της 12 Δ)βρίου 1927 γράφει τά εξής, τά όποια πρέπει να εφευκώσιν την προσοχήν των αγροτών έν γενεί και ιδίά των Κρητών.

... Η σημειουμένη γεωργική πρόοδος οφείλεται και εις την οχηματισθείσαν αντίληψιν των πιστωτικών ιδρυμάτων περί ενισχύσεως της γεωργικής παραγωγής. Αί Τράπεζαι θεωρήσασαι λήξασαν την περίοδον των άνωμαλιών, ήσαν τας επιφυλάξεις των και ήρχισαν να διαθέτουν τά κεφάλαιά των δι' έργα παραγωγικά.

(α) Σ. Α. Α. Τ.— Η κατανάλωσις των χημικών λιπασμάτων της ΑΕΕΧΠΔ κατά τό λήξαν έτος (1927) ανήλθεν ακριβώς εις τόννους 56.787.

Αλλά και άλλοι όργανισμοί, κοινοφελώς δρώντες, παρέχουν πάσαν ευκολίαν διά την ανάπτυξιν και πρόδοον της γεωργίας. Πρώτη ή Έλληνική Έταιρία Χημικών Λιπασμάτων καθιέρωσε τό σύστημα της επί πιστώσει χορηγήσεως των προϊόντων της εις τούς γεωργούς καλλιεργητάς.

Κατά τό παρελθόν οικονομικόν έτος ή Έ. Χ. Χημ. Πρ. και Λιπασμάτων διέθεσεν, επί πιστώσει έν τῷ Νομῷ μας μόνον, λιπάσματα αξίας 12 εκατομ. δραχ. Την ευκολίαν ταύτην παρέχει και έφέτος εις την γεωργίαν του Νομού μας και ίσως αι έφετειναι πιστώσεις να υπερβούν κατά πολύ τας περυσινάς. Τί σημαίνουν όλα αυτά; Τί άλλο, παρά ότι δλοκλήρον τό έθνος αναμένει την άναστήλωσιν του, την ήθικήν, την κοινωνικήν, την πατριωτικήν και ιδιαιτέρως την οικονομικήν από την γεωργίαν; Διά τόν λόγον αυτόν ή γεωργία και άν δέν συνεκέντρωσεν έξ δλοκλήρου θα συγκεντρώσῃ όμως πολύ ταχέως την προσοχήν και τό ενδιαφέρον δλοκλήρου του έθνους.

Η «**Αγροτική Κρήτη**» άν και νεαρωτάτη εισέτι, πολλές ήδη και σπουδαίας προσέφερεν υπηρεσίας εις τούς Κρήτας γεωργούς εις τούς όποιους θερμώς συνιστώμεν μετ' επιμελείας να παρακολουθώσι τό σοδαρόν τούτο γεωργικόν περιοδικόν.

Όλοι οι αγρόται χρεωστούν χάριν του συμφέροντος των να αναγινώσκωσι τά γεωργικά περιοδικά.

Σημείωσις «Αγροτικού Ταχυδρόμου»

Σήμερον έν Ελλάδι υπάρχουν 70—80 χιλιάδες έξυπνοι νοικοκυραίοι, οι όποιοι μεταχειρίζονται χημικά λιπάσματα.

Ο άριθμός των θιασιστών των χημικών λιπασμάτων από έτους εις έτος αύξάνει, ως τούτο κάλλιστα καταφαίνεται από τας άπείρους έπιστολάς που σχεδόν κάθε μέρα λαμβάνομεν από πραγματικούς γεωργούς, και των όποιων ένα μικρόν μόνον μέρος δημοσιεύομεν.

Τας έπιστολάς ταύτας πρέπει, οι μη δοκιμάσαντες τά λιπάσματα με προσοχήν να διαβάσουν και να εξέλεγχουν, ζητούντες άπ' εϋθείας δι' έπιστολών των την γνώμην των άναποκριτών μας.

Η καθ' ήμεραν εξάπλωσις της χρήσεως των χημικών λιπασμάτων εις την ευχάριστος, αλλά δέν άρκει, διότι υπάρχουν ακόμη παρ' ήμιν μερικά εκατοντάδες χιλιάδων γεωργών, οι όποιοι δέν έπήραν χαμπάρι τί θα πῇ χημικόν λιπάσμα και πόσον ευεργετικόν είναι διά τόν γεωργόν, του όποιου διπλασιάζει και ένίστε πολλαπλασιάζει την έσοδείαν.

Συχνά δημοσιεύομεν τας γνώμας των κ. κ. γεωπόνων και των έχριτοτέρων δημοσιογραφικών όργάνων και τας θεδαίσεις πραγματικών γεωργοκτηματιών περί της ευεργετικότητος των χημικών λιπασμάτων και της σπουδαίας επιδράσεως αύτών διά την αύξησιν της γεωργικής παραγωγής, διά να πείσωμεν όλους τούς γεωργοκτηματίας που δέν έδοκίμασαν τά χημικά λιπάσματα να τά δοκιμάσουν· δέν ζητούμεν άπ' αυτούς ευθύς άμέσως να λιπαίνωσιν όλα τά χωράφια των, ζητούμεν όμως άπ' αυτούς να κάμωσιν μίαν μικράν δοκιμήν, όπως μόνον με τά μάτια των ίδουσι τί είναι τά χημικά λιπάσματα και ποία αποτελέσματα δίδουν.

Αυτό είναι τό καθήκον των.

Αυτό τούς επιβάλλει τό συμφέρον των.

A. Θ. Μ.

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

A.

Καταστρατήγησις Νόμου

Εκ Κιάτου μάς γράφουν και μάς έρωτοϋν εάν ο Νόμος περί Έμπορίας Χημ. Λιπασμάτων επιτρέπει να πωλούνται λιπάσματα διάφορων προελεύσεων έντός ασφραγίστων σάκκων.

Ο Νόμος 527 εις τό άρθρον 4 λέγει αυτόλεξεϊ: «Τά

λιπάσματα τά έν τῷ τόπω παραγόμενα ή εκ του εξωτερικού εισαγόμενα, επιτρέπεται να πωλώνται μόνον έντός εσφραγισμένων σάκκων, βαρελίων, κιβωτίων ή άλλου είδους δοχείων, έφ' έκάστου των όποιων αναγράφεται τό όνομα του έν Ελλάδι εργοστασίου, ή του έν Ελλάδι έμπορου, ή όνομασία του λιπασματος, ή περιεκτικότης αύτου εις λιπαντικά στοιχεία, και τό καθαρόν βάρος του περιεχομένου λιπασματος».

Και έρωτώμεν τώρα, έφ' όσον ο νόμος τά λέγει τόσον καθαρά και ξάστερα, πως συμβαίνει και κυκλοφορουν ελευθέρως εις τό Κιάτον και άλλαχού ίσως λιπάσματα έντός ασφραγίστων σάκκων. Η μήπως τό Κιάτον και άλλαι επαρχίαι αποτελούν ανεξαρτήτους Έπικρατείας εις άς δέν έχουν ισχύν οι νόμοι του Έλληνικού Κράτους;

Θ. Α. Λ.

B.

Οι Αμερικανοί διά την χρησιμότητα της χημικής αναλύσεως του εδάφους.

Πρό του εξετάσωμεν τί διδάσκουν και τί γράφουν οι Αμερικανοί διά την χρησιμότητα την όποιαν δύναται να έχη ή ανάλυσις του εδάφους, εις ότι άφορῇ την εκλογήν των χημικών λιπασμάτων τά όποια πρέπει να μεταχειρισθῇ εις γεωργός, ως σημειώσωμεν ότι ο «Αγροτικός Ταχυδρόμος» από των πρώτων ήμερών της συστάσεως του εκηρύχθη πολέμιος της χρήσεως μονομερών λιπασμάτων, επί τη βάσει χημικής αναλύσεως του εδάφους. μέθοδον των όποιων ο «Αγρ. Ταχυδρόμος» θεωρεί χρεωκοπήσαν παταγωδώς.

Δέν πρέπει θεδαίως να συγχέωμεν την χρῆσιν μονομερών χημικών λιπασμάτων με την χρῆσιν άπλών χημικών λιπασμάτων, έφ' όσον επαναφέρομεν εις τούς άγρούς μας ταϋτοχρόνως Αζωτούχα, Φωσφορικά και Καλιούχα λιπάσματα, ή έφ' όσον διδάσκομεν την επιστημονικήν μέθοδον ή όποια συνίσταται εις την χρῆσιν Φωσφοροκαλιούχων λιπασμάτων του τύπου 0—12—6 μετά προσθήκης Αζωτούχων λιπασμάτων κατά την κατάλληλον έποχήν, ή και την χρῆσιν του λιπασματος 0—12—6 μετά χλωράς λιπάνσεως.

Εάν προτιμώμεν να διδάσκωμεν την χρῆσιν πλήρων συνθέτων λιπασμάτων αντί άπλών τοιούτων, τούτο οφείλεται εις τό ότι ή χρῆσις άπλών λιπασμάτων παρουσιάζει δυσκολίας και ένέχει κινδύνους άποτυχών.

Μετά τά άνωτέρω έκτεθέντα μεταφέρομεν ένταϋθα τά κάτωθι, τά όποια δανειζόμεθα εκ του Αμερικανικού περιοδικού «Florida grover».

«Εάν θα ήτο δυνατόν διά της άπλής χημικής αναλύσεως να προσδιορισθῇ ή παραγωγική δύναμις του εδάφους και αι εις ωφέλιμους τροφάς άνάγκαι του, πλείστα προβλήματα παραγωγής ήδύναντο εύκόλως να λυθώσι και ένας άπλος κανών θα έχαράσσετο διά την άγοράν των λιπασμάτων. Όπωσδήποτε δέν είναι δυνατόν όπως μερικά πιστεύουσι να πάρουν ένα δείγμα εδάφους και να είπωσι εις τό τέλος, ότι τό έν λόγω έδαφος χρειάζεται από αυτά και αυτά τά ωφέλιμα συστατικά».

Περαιτέρω εις τό άρθρον του έν λόγω Αμερικανικού περιοδικού, εξετάζονται διάφοραι περιπτώσεις της χημικής αναλύσεως του εδάφους από λιπασματολογικής άπόψεως, αι όποιαί πολλαπλώς δύνανται ν' αποπλανήσωσιν τόν γεωργοκτηματίαν και να τόν παρκύρουν εις σοβαρά σφάλματα ως προς την εκλογήν των χημικών λιπασμάτων τά όποια πρέπει να χρησιμοποιήσῃ. Το άρθρον του περιοδικού «Florida grover» εκ του όποιου μεταφέρομεν ένταϋθα περικοπές, καταλήγει ως ακόλουθως:

«Υπάρχουν άργιλλώδη εδάφη περιέχοντα αρκετόν ποσόν καλίου. Έν τούτοις και εις τοιαύτης συνθέσεως

ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΕΛΛ. ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ-33, ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ

Τηλεγραφική Διεύθυνσις: ΟΞΕΑΛ, 'Αθήνας -- Τηλέφωνον Ν. 6-89

ΑΠΟΘΗΚΑΙ:
ΑΘΗΝΑΙ: Παλαιοὶ σταθμοὶ Θεσίου
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: 20 Ὁδὸς Ἀριστείδου
καὶ ὁδὸς Ἀγ. Διονυσίου

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ
Εἰς πάσας τὰς πόλεις τῆς
Ἑλλάδος.

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΥ

ΥΑΛΟΠΙΝΑΚΕΣ: Κοινοί, Ἐπιστεγάζεως καὶ Ἀδιαφανεῖς (MAT)

ΕΙΔΗ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΥΑΛΟΥ:

Φιάλαι γυμναί: Κονιάκ, Οἴνου, Λικέρ, Ζύ-
θου, Ἀεριούχων Ποτῶν, Μεταλλικῶν
Υδάτων, Φαρμακείου, Βίζα Μαρμελάδας.
Γαλόνια Γυμνά καὶ Πλεκτά.
Δαμιτζάναι Πλεκτά. **Παγωνιέρα** Πλεκτά.
Βαρελάκια Γυμνά καὶ Πλεκτά.

ΕΙΔΗ ΛΕΥΚΗΣ ΥΑΛΟΥ:

Ποτήρια Ὑδατος, Οἴνου, Ζύθου, Λικέρ, Ρακίς,
Οὔζου. — **Φιάλαι** Τραπέζης καὶ Νυκτο-
φιάλαι. — **Κανάτια.** — **Φρουτιέρες** καὶ
Σαλατιέρες. — **Πιατέλλα.** — **Δισκά-
κια.** — **Ἀλατοδοχεῖα.** — **Γλυκοδο-
χεῖα.** — **Μελανοδοχεῖα.** — **Βεντοῦζες.**
Ἐσωκάνδηλα. — **Ἀνθοδοχεῖα.** —
Λάμπαι. — **Λαμποδοχεῖα.** — **Λαμ-
πόγυαλα.** — **Ἀμπαζοῦρ.**

Τιμοκατάλογοι ἀποστέλλονται δωρεὰν τῷ αἰτούντι

ρισσότερον σιτάρι κατὰ στρέμμα καὶ φυτεύουν ἢ ἐμβο-
λιάζουν τὰ περισσότερα δένδρα, ἢ παρασκευάζουν τὰ
καλλίτερα σπορεῖα δένδρων, νὰ διαγράφωνται δὲ εἰς τὸ
τέλος τοῦ ἔτους οἱ συνεταῖροι ἐκεῖνοι, οἵτινες:

1ον) Δὲν μετεχειρίσθησαν διόλου χημικὰ λιπάσματα,
2ον) Δὲν ἐφύτευσαν ἢ δὲν ἐνεβολίασαν δέκα τοῦλά-
χιστον δένδρα.

3ον) Ὑπέπεσαν εἰς τὸ ἀδίκημα τῆς ἀγροζημίας ἐκ
προθέσεως.

Ἐν καιρῷ θέλω σὰς γράψαι τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀ-
νωτέρω ἀποφάσεων τῆς Γεν. Συνελεύσεως τοῦ Συνεται-
ρισμοῦ μας.

Διατελῶ μεθ' ὑπολήψεως

Ἐντολῇ τῶν 70 μελῶν τοῦ Συγμοῦ μας

Ν. Χρηστοδουλόπουλος

Πρόεδρος Γεωργ. Πιστωτ. Συγμοῦ Λογοθέτη

ΑΓ. ΚΩΝ)ΤΙΝΟΣ ΛΑΣΗΘΙΟΥ (Κρήτης) τῇ 18)12)27.

Ἀξιότιμε Κύριε Μουράτογλου

Θεωρῶ ἐπιβεβλημένον μου καθήκον νὰ ἐκφράσω δη-
μοσίᾳ τὰς ἀπείρους εὐχαριστίας πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ἑ-
ταιρίαν τῶν Λιπασμάτων τοῦ Πετεινοῦ διὰ τὰ θαυμάσια
ἀποτελέσματα ἐπὶ τῶν γεωμήλων μου ἅτινα προέκυψαν
ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ λιπάσματος τύπου 6-8-8 τῆς Ἑλ-
ληνικῆς Ἑταιρίας «Πετεινοῦ».

Εἰς τὴν μέλλουσιν δὲ σπορὰν τοῦ κήπου μου δὲν θὰ
ἀφίσω οὔτε ἓνα τετραγωνικὸν μέτρον κήπου ἄνευ λιπά-
σματος καὶ τοῦτο διότι ἐκατάλαβα ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ἀξία
τοῦ ἀγρότου ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν αὐξησιν τῆς παραγωγῆς
ἥτις ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς χρήσεως τῶν λιπασμάτων τῆς
Α.Ε.Ε.Χ.Π.Α.

Παρακαλοῦμεν δὲ νὰ σημειώσητε, κύριε Μουράτογλου

ὅτι ἡ παραγωγή τῶν γεωμήλων ἢ πατατῶν εἰς τὴν ἐπαρ-
χίαν μας Λασηθίου ἔχει ὡς ἐξῆς: Ἄνευ λιπάσματος καὶ
κόπρου ἀποδίδουν 300—360 ὀκάδες κατὰ στρέμμα. Μετὰ
λιπάσματος καὶ κόπρου ζωϊκῆς ἀποδίδουν 2000—2500
ὀκάδες κατὰ στρέμμα.

Ἡμεῖς δὲ εἰς ἐπαρχίαν μας μεταχειριζόμεθα σπόρον
πατατῶν ἐντόπιον δηλαδὴ ἐκ τῶν ἰδίων ἡμῶν πατατῶν
κρατῶμεν μέρος διὰ σπόρον. Παρακαλῶ ὑμᾶς ὅπως εὐα-
ρεστούμενος δημοσιεύσητε τὰτα εἰς τὸ ἀγαπητὸν φύλ-
λον «Ἀγροτικὸν Ταχυδρόμον» ὃν λαμβάνω τακτικώτατα
καὶ μένω παρὰ πολὺ εὐχαριστημένος ἐκ τῶν παρὰ πολὺ
διὰ τὴν γεωργίαν ὠφελήμων δημοσιευμάτων. Γεωργοὶ
ζυπνᾶτε πλέον προμηθευθῆτε λιπάσματα τῆς Ἑλληνικῆς
Ἑταιρίας «Πετεινοῦ».

Ἐμμ. Σ. Σαββάνης

ΕΝ ΚΩΜΙΑΚΗ ΝΑΞΟΥ τῇ 21 Ν)βρίου 1927

Παρακαλῶ δημοσιεύσατε εἰς τὸ ἔγκριτον περιοδικόν
Σας «Ἀγρ. Ταχυδρόμος» ὅτι ἐφέτος μετεχειρίσθην εἰς τῆς
πατάτες μου τὰ χημικὰ λιπάσματα τῆς ὑμετέρας Ἑταιρίας
καὶ εὗρον τετραπλασίαν ἐσοδείαν ἀπὸ ἄλλης χρονιᾶς ποῦ
μεταχειρίσθηκα μόνον κόπρον. Σήμερον εἰς τὸ χωριό
μου ὅλος ὁ κόσμος ὁ γεωργικὸς ἐγνώρισε τὴν ἀξία καὶ
ὠφελιμότητα τοῦ λιπάσματος τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας.
Εὐρίσκομαι εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ συγχαρῶ ὑμᾶς
διὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν χημ. λιπασμάτων τύπου 6-8-8.

Ἰωάν. Ἐμμ. Χωριανόπουλος

ΒΡΑΣΤΑ - ΛΑΓΚΑΔΑ (Μακεδονίας) τῇ 22)11)27

Ἐφέτος ὁ συγχωριανός μου Ἄγγελος Βογιατζῆς ἐχρη-
σιμοποίησε λίπασμα ἄμμο—φῶς εἰς τὰ καπνὰ του ὡς
ἐξῆς: Ἐπὶ δύο στρεμμάτων καλλιεργηθέντος καπνοῦ ἐλί-
πανε ἓνα στρέμμα διὰ τοῦ χημικοῦ λιπάσματος ἄμμο—
φῶς. Ὅποια ὅμως κατὰπληξίς. Τὸ μὴ λιπανθὲν στρέμμα
ἀπέδωκε μεγαλλίτερον ἀπόδοσιν ἀπὸ τὸ λιπανθὲν διὰ τοῦ
ἄμμο—φῶς. Καὶ τὰτα διὰ νὰ πεισθοῦν πλέον οἱ γεωρ-
γοὶ ὅτι μόνον τὰ λιπάσματα τῆς ΑΕΕΧΠΑ εἶνε ἀνώτερα
τῶν ἄλλων.

Β. Παπαζαχαρίου

ΖΟΥΡΤΣΑ ΟΛΥΜΠΙΑΣ τῇ 14)12)27

Παρακαλῶ νὰ δημοσιεύσητε εἰς τὸ Περιοδικόν σας
τὸ ὁποῖον καὶ λαμβάνω, ὅτι τὰ λιπάσματα τῆς ὑμετέρας
Ἑταιρίας ἀποδεικνύουσι θαυμάσια ἀποτελέσματα διότι
μετεχειρίσθην λίπασμα Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας χημ. προϊ-
όντων καὶ λιπασμάτων καὶ εὗρον ὅτι τὰτα εἶνε τὰ καλ-
λίτερα πρὸς λίπανσιν τῶν γεωργικῶν προϊόντων.

Τοῦτο ἀπέδειξε, ὅτι πέρυσι εἰσέπραξα ἐξ ὅλων τῶν
λιπανθέντων ἀγρῶν μου διπλασίαν ἐσοδείαν τῆς παραλ-
θούσης χρονιάς ὅπου μετεχειρίσθην τὸν ἀμερικανικὸν
τραχανᾶν.

Τοῦτο δὲ ἔπραξα καὶ ἐφέτος ἐπὶ ἀγροῦ μου, ὅπου ἐ-
ξαιρετικὴ βελτίωσις φαίνεται ἀπὸ τοὺς παραπλευροὺς
ἄνευ λιπασμάτων κειμένων ἀγροὺς χωρικῶν μου.

Νικ. Φ. Κανελλόπουλος

ΕΝ ΣΟΥΒΑΛΑ ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΟΣ τῇ 15)12)27

Θὰ ἦταν μεγάλη παράληψι ἂν δὲν σὰς ἔστολα λίγες
λέξεις γιὰ νὰ σὰς ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μας ἄφ'

ἐνὸς γιὰ τὴν καλὴν ἰδέαν ποῦ εἶχε ἡ Ἑταιρία νὰ μᾶς συν-
τρέξῃ ἐφέτος μετὰ τὴν παροχὴν πιστώσεων, καὶ νὰ σὰς δη-
λώσω τὸν ἀπερίοριστον θαυμασμό μου γιὰ τὰ ἀποτελέ-
σματα ποῦ φέρουν τὰ λιπάσματά σας.

Ἐφέτος μάλιστα ποῦ ἡ σπορὰ ἐγίνε κάπως πιὸ πρώι-
μα εἶνε τόσο καταφανὴς ἡ ὑπεροχὴ τῶν ἀπὸ τὰ ἀλίπα-
ντα ὥστε νομίζει κανένας πῶς κάποια ἀνωτέρα δύναμις
ἐπέδρασε πᾶν στὰ σπαρτά, αὐτὰ ποῦ τὰ λιπαίναμε μετὰ
τὸ εἰδικὸν λίπασμα τῆς Ἑταιρίας τύπου 4-12-3.

Χρῆστος Μ. Παπαθανασίου

ΒΡΟΧΙΤΣΑ ΗΛΕΙΑΣ τῇ 19)12)27

Ἐδῶ καὶ 7 χρόνια ποῦ κάνω χρῆσιν τῶν χημικῶν
λιπασμάτων δὲν ἀγοράζω μᾶλλον πέρνω τὸ χρήμα τὸ δι-
πλὸ ἀπ' ὅτι δίνω εἰς τὰ λιπάσματα.

Πέρυσι ἐλίπανα τὰς ἐλαίας μου μετὰ λίπασμα Α.Ε.Ε.Χ.
Π.Α. 100 χιλιόγραμμα καὶ ἡ ἐσοδεία μου ἤρξε 95 ὀκ.
λάδι περισσότερο ἀπὸ τὰς ἀλιπάνους· ἐὰν εἰδῇτε τί ἐ-
λαίας εἶχαν καὶ πόσες δὲν εἶνε δυνατόν νὰ μὴ ἀναφω-
νήσετε κάτω ἢ φτώχει, ζήτω τὰ χημικὰ λιπάσματα.

Μεθ' ὑπολήψεως

Γεώργ. Ψυχογιῶς

ΓΑ.Ι.ΤΑΝΙ ΖΑΚΥΝΘΟΥ τῇ 24)12)27

Παρατήρησα ὅτι σήμερον ἡ μόνη ἐλπίς καὶ καταφύ-
γιον εἶνε τὰ θαυματουργὰ λιπάσματα σας διότι χάρις αὐ-
τῶν πρέπει νὰ εἶπω τὸ στρατιωτικὸν παράγγελμα «τοῦ
ζυγοῦς λύσατε».

Δηλαδὴ παρατηρῶ διαφοράν σὺν τὴν ἡμέραν μετὰ τὴν νό-
κτα, τοῦτο τὸ ἀποδίδω εἰς τὴν ἡμετέραν Ἑτ. Λιπασμάτων
καὶ πέμπω τὰς εὐχαριστίας μου, διότι σεῖς ἀπ' αὐτοῦ μετὰ
ἀποτελεσματικὰ λιπάσματά σας καὶ ἐμεῖς ἀπ' ἐδῶ διὰ
τῆς ἐργασίας καὶ ἐπιμονῆς σιγὰ—σιγὰ θὰ ἀποτελεσώμεν
μῖαν νέαν κτησιν, ἕνα ἐπίγειον παράδεισον καὶ τότε πᾶ
ἅπαντες οἱ γεωργοκτηματῆαι θὰ εὐρεθώμεν εἰς ἓνα νέον
περιβάλλον μαγικὸν ὥστε οὐδεὶς θὰ ἀπαγορευθῇ νὰ
εἶπῃ «τοὺς ζυγοὺς λύσατε».

Ἀλέξανδρος Ραψομανίκης

ΣΥΡΟΣ τῇ 18η Δεκεμβρίου 1927

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω ὑμῖν ὅτι τὸ Περιο-
δικόν σας «Ἀγροτικὸς Ταχυδρόμος» ἐγκρίτως καὶ τα-
κτικῶς τὸ λαμβάνω καὶ σὰς εὐχαριστῶ.

Ἐπ' ὠφελουμένου τῆς εὐκαιρίας ταύτης ἔχω ὡσαύτως
τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σὰς γνωρίσω διὰ τῆς παρουσίας μου
ὅτι κατόπιν μελετήσεως τῶν διαφόρων ὁδηγιῶν σας εἰς
τὸ ὡς ἂν περιοδικὸν προέβην εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς λι-
πάνσεως «Ραδίκας» καὶ «Ραπανίου» καὶ εἶδον ὅτι εἰς μὲν
τὴν Ραδίκαν εἶχον διπλασίαν ἐσοδείαν καὶ τὸ ὕψος τῆς
ἀνῆλθεν εἰς 60 πόντους, τὰ δὲ Ραπάνια ἐξῆλθον 2 ἔως
2 1/2 ὀκ. Πάντα τὰτα διὰ τῆς μετεχειρίσεως τοῦ λιπά-
σματος μάρκας 7-7-3.

Ἐπιφυλάσσομαι ὅπως ἐν καιρῷ σὰς γνωρίσω καὶ ἕτε-
ρα ἀποτελέσματα τῆς λιπάνσεως.

Ἰσιδωρος Φρέζης ἢ Φράνος

Χωρίον Λαγκαδᾶς Σύρου

ΖΑΚΥΝΘΟΣ τῇ 3η Δεκεμβρίου 1927

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συγμοῦ Γερακαρίου Πρόεδρος

